

Ondřej Cibulka

ORIGAMI

Krok za krokem k úžasným
papierovým modelům

21

Volné rožky založíme dozadu
a uzamkneme tak vrstvy
k sebe.

22

V polovině uší vytvoříme hranu.
Tělo dvakrát narovnáme
a oddělíme tak nohy od těla.

23

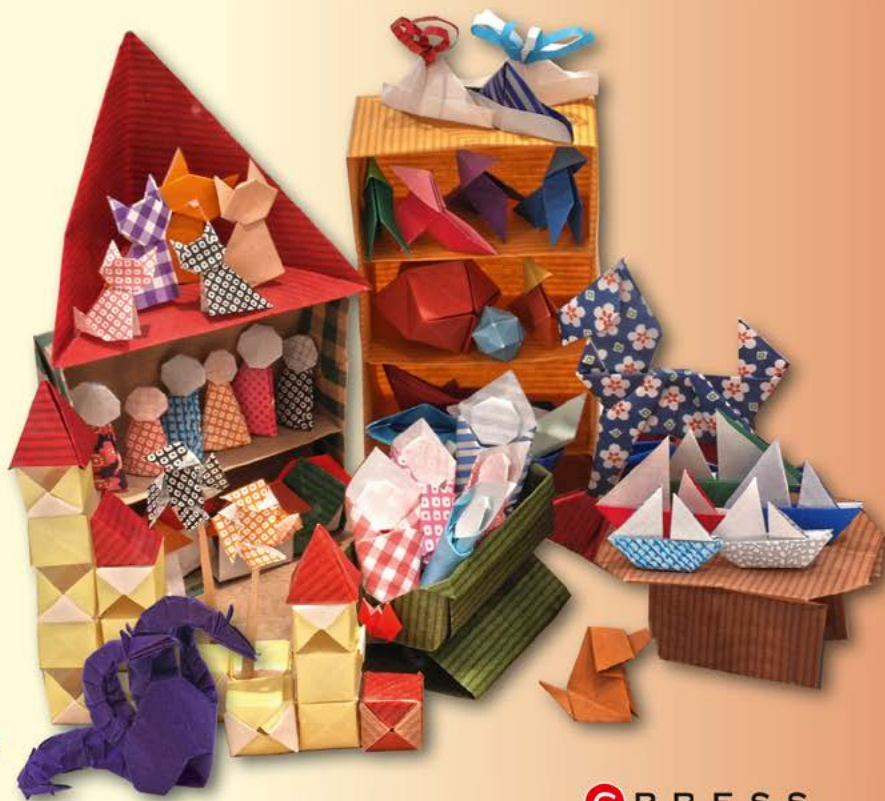

Okraje brucha založíme dovnitru,
uši později připravených skládek
roztlačíme, nosorožec tak bude mít
spice uší nastrážené nahor.

Nosorožec

(zjednodušený o dva
nepatrné detaily).

24

Origami

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.cpress.sk
www.albatrosmedia.sk

Ondřej Cibulka

Origami – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2017

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS **MEDIA** a.s.

Origami

Ondřej Cibulka

CPress
2016

Origami

Ondřej Cibulka

Jazyková korektúra: Michaela Kobidová

Preklad: Martina Berecová

Zodpovedná redaktorka: Luba Nguyenová Anhová

Technický redaktor: Radek Střecha

© Ondřej Cibulka, 2016

Translation © Martina Berecová, 2016

Objednávky kníh:

www.albatrosmedia.sk

eshop@albatrosmedia.sk

Tel.: 02/4445 2048

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-0012-2

ISBN e-knihy 978-80-566-0036-8 (1. zverejnenie, 2017)

Vydalo nakladateľstvo CPress v Bratislave v roku 2016 v spoločnosti Albatros Media Slovakia s. r. o. so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.

Číslo publikácie 1 474

© Albatros Media Slovakia s.r.o., 2016. Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť kopírovaná a rozmnožovaná za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu nakladateľa.

1. vydanie

ALBATROS MEDIA

Obsah

Úvod	4	Hora Fudži	28	Chrobák	66
Slovo Františka Grebenička	5	Šinkanzen	28		
Medailónik	6	Hora Fudži „dutá“	29	Kapitola 3: Rybí základ	69
Kapitola 1: Základné stavebné kamene		Rovnaké vzdialenosti, rovnaké uhly	30	Rybí základ	70
Takabi	7	Česká vlajka	30	Ryba z rybieho základu	72
Údolný sklad (preložit' k sebe)	8	Symbol opakuj na druhej strane	32	Kohút	80
Stegosaurus na jeden sklad	10	Maska	32	Kačica	80
Slon na jeden sklad	10	Harmonikový sklad, harmonika	34	Bengálska maska	82
Dodávka na jeden sklad	10	Sova	34	Divoký kôň	86
Muž s kyticou	10	Zákruta na ceste	35	Morský koník	89
Električka	11	Zrolovanie	36	Dinosaurus	92
Vytvoriť hranu, preložit' a rozložit'		Lienka	36	Nosorožec	96
Nosorožec	12	Kapitola 2: Vyššie stavebné kamene	37	Slon	99
Cesta	12	Technika roztláčenia	38	Tank	102
Symbol nožničiek (rozstrihnúť, nastrihnúť)	13	(Dvoj)domček a klavír	38	Puli – maďarský vodný pes	108
Rovnostranný trojuholník	14	Zložený štvorec	39	Kapitola 4: Prasací základ	115
Skaza Pompejí	14	Kokeši	40	Základ pre prasa	116
Radioactive!	14	Ondřej Cibulka Origami logo	41	Tradičné prasiatko	116
Dvojvozňová električka	15	Prelomenie	44	Elektromobil	117
Symbol zvčšit'/zmenšit'	15	Vrana „Zobka“	44	Zajac v skoku	120
Kvet	15	Kačka a hus	45	Vianočná víla	122
Symbol otočit'/obrátiť	16	Prevrátenie	46	Líška	125
Srdce	16	Vtáčik	46	Koza	128
Jonatán	16	Králik	47	Jak	132
Hrebeňový sklad, založit' dozadu, zapraviť		18 Riasenie, riasa	48	Kapitola 5: Na záver	135
Konečná podoba českej vlajky	18	Lodienka (morský hlavonožec)	50	Maska diabla	136
Pôvodný návrh českej vlajky	19	Prasacia noha	50	Anjel	142
Sova	20	Kačica	51	Čert	143
Mandarínska kačička	20	Preklopenie	52	Mikuláš (s mitrou)	144
Význačný bod	21	Stíhačka	52		
Kalíšok	21	Kuna	53		
Škriatok	22	Pretočenie	56		
Vytvoriť značku	23	Dóza	56		
Ako vymerať tretiny	24	Kakí (prip. jahoda)	58		
Tulipán	24	Králičie ucho	60		
	25	Lastovička	61		
	26	Zanoriť/vtlačit'	62		
	27	Zložený trojuholník (základ na vodnú bombu)	65		

Úvod

Bežný človek väčšinou na moderné návody skladania origami pozerá tak trochu s nedôverou, nevynímajúc osobnosti z radov umelcov, ktorí vo svojich dielach origami okrajovo využívajú. V zásade je ich postoj oprávnený, veď moderné návody ako skladať origami sú vlastne novým medzinárodným jazykom, vzdialene porovnateľným s esperantom. Je teda potrebné sa tento origami jazyk naučiť, rovnako ako angličtinu alebo kórejčinu. Potom má možnosť zložiť si origami každý z ľubovoľného kúta sveta, či už z Japonska, z Vietnamu či z USA, Veľkej Británie alebo Maďarska, pretože jazyk origami je medzinárodný a všade sa používa rovnako.

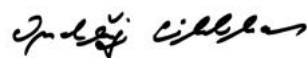
Základy tohto jazyka položil japonský inžinier Akira Jošizawa, ktorý využil svoje vzdelanie v oblasti deskriptívnej geometrie a vytvoril súbor značiek a symbolov vyjadrujúcich operácie s papierom: čiarkovaná čiara a plná šípka oproti čiare bodkočiarkovanej a prázdnej šípke, šípka v tvare blesku a rôzne kombinácie šípok s týmito dvoma typmi čiar. Súbor symbolov, ktoré zaviedol v prvej polovici 20. storočia Akira Jošizawa, používame dodnes a tvorí základ i pre túto knihu.

Cieľom knihy je detailne vysvetliť a na skutočných origami modeloch okamžite precvičiť jednotlivé symboly používané v jazyku origami. Navyše v ponúkaných modeloch používa výhradne symboly, ktoré už boli vysvetlené. Kniha je teda koncipovaná ako napr. šlabikár alebo ďalšie typy učebníc, kedy sa učebná látka postupne nabaľuje a stáva sa zložitejšou. Pri štúdiu tohto origami šlabikára od začiatku, aspoň v prípade prvých dvoch kapitol, teda platí, že sa začínajúci origamista nemôže dostať do problémov.

Okrem celosvetovo neobvyklého poňatia knihy je neobvyklý i jej obsah. Až na niekoľko výnimiek sa v knihe nevyskytujú tradičné modely, či už čisto japonské a čínske, ako napríklad cikáda, žeriav či masu škatuľka, alebo európske – medzi ktoré patrí napríklad parník, španielska škatuľka a lastovička. Okrem mojich vlastných autorských modelov obsahuje kniha práce celého radu autorov z Českej republiky a ďalších krajín celho sveta. Českú republiku zastupujú také osobnosti, akými sú Petr Stuchlý a František Grebeníček. Medzi najväčšie hviezdy však patrí Steven Casey z Austrálie, David Brill z Veľkej

Británie a predovšetkým Joseph Wu z Kanady. Väčšinu návodov som nakreslil ja podľa najmodernejších svetových štandardov. Avšak nie všetky návody na internete alebo v iných knihách tieto štandardy dodržia, navyše každý kresliar má svoj osobitý štýl. Do knihy som teda zaradil i niekoľko návodov iných kresliarov, aby si čitateľ mohol vyskúšať skladanie podľa iného štýlu.

V závere úvodu je mojou milou povinnosťou poďakovať mojim kolegom, ktorí mi pomohli pri práci na knihe. Evžen Dub mal podnetné pripomienky, vytvoril niekoľko fotografií do knihy a navyše starostlivo vyskúšal nakreslené návody. Zuzana Luftová a Petr Stuchlý prispeli k odstráneniu chýb z návodov, spoločne veríme, že ich tam veľa nezostalo. Nakoniec by som rád poďakoval svojej rodine. Manželke, že vydržala to napätie a nervozitu, a predovšetkým svojim deťom Matějovi, Anežke a Júlii, s ktorými som sa nemohol po večeroch hrať. Snáď sa na mňa veľmi nehnevajú, vynahradiť im to, až budeme v zime podľa knihy spoločne skladať nosorožce, morské koníky a „klepacie“ masky.

Slovo Františka Grebeníčka

Svoju prvú knižku o origami som si kúpil niekedy v roku 1992. Bol to útlý zošitok „Origami, japonské skladačky z papiera“ od Jiřího Janoša, ktorý obsahoval diagramy tradičných japonských skladačiek. Skladanie papiera bolo v širokom povedomí obyčajnou detskou zábavou a informácie pre záujemcov o hlbšie štúdium origami sa zháňali ťažko. Pritom už v polovici dvadsiateho storočia začal skladanie papiera popularizovať nadaný japonský technik Akira Yoshizawa, neskôr legendárny origamista. V priebehu niekoľkých desaťročí sa jemu a jeho priateľom a obdivovateľom podarilo povýšiť origami z kratochvíľnej zábavy na plnohodnotné výtvarné umenie. A nielen to, skladanie papiera začali študovať matematici, stalo

sa inšpiráciou pre konštruktérov, architektov a iné profesie.

Tento nový význam slova origami sa konečne začal šíriť i v Českej republike. Verím, že z veľkej časti i zásluhou Českej origami spoločnosti, ktorú sme s priateľmi (Petrom Čáslavom a Jiřím Příbylom) založili v roku 2003, a ktorej členom je tiež autor tejto knižky – Ondřej Cibulka. V tej dobe konečne začali vychádzať knihy o origami v češtine, išlo však o licenčné publikácie s rôznou kvalitou prekladu. Pôvodná česká kniha zaoberajúca sa origami na našom trhu do týchto chvíľ chýbala a Ondřejovi Cibulkovi patrí veľká vďaka za to, že sa rozhodol tento stav zmeniť a pripravil prvú českú autorskú origami publikáciu, ktorej slovenskú verziu práve

držíte v ruke. Pre mňa je veľkou ctou, že som k tomuto chvályhodnému činu mohol aspoň máličko prispieť.

Ondřej Cibulka je pedagóg, preto využil svoje skúsenosti a poňal svoju knihu ako učebnicu origami. Od prvej kapitoly krok za krokom zoznamuje čitateľa so základnými pojmami a technikami skladania a s ich zodpovedajúcim vyjadrením pomocou diagramov – univerzálneho jazyka origamistov. Všetko potom názorne ukazuje na modeloch, ktoré postupne prechádzajú od veľmi jednoduchých až po efektívne modely strednej náročnosti. Knihu možno teda odporučiť k starostlivému štúdiu ako pre začiatočníkov, tak i pre pokročilých origamistov.

Medailónik

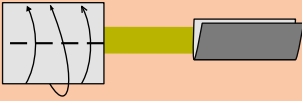
František Grebeníček je považovaný za zakladateľa moderného českého origami. Vďaka študentským internetovým konferenciám zjednotil českých origamistov z celej Českej republiky, založil web www.origami.cz, kde za 10 rokov správy vytvoril tak hlbokú studnicu origami vedenia, že z nej začínajúci, ale i pokročilí

origamisti čerpajú dodnes. Položil tiež základy českej terminológie origami pojmov a techník, na ktoré táto kniha nadväzuje, založil Českú origami spoločnosť a dlhé roky bol jej predsedom. Je autorom celého radu interpretačných kompozícií, ale i kompozícií zložených z vlastných autorských modelov, pripravuje samostatné výstavy

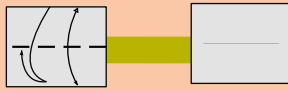
a pravidelne sa objavuje v televízii alebo rozhlase, aby propagoval moderné origami a priblížil ho širokej verejnosti. Bez Františka Grebeníčka by origami v Čechách nebolo na dnešnej úrovni, porovnateľnej s veľkými svetovými origami spoločnosťami.

Tabuľka symbolov

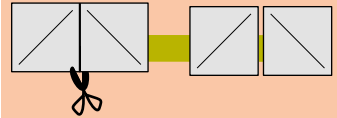
Údolný sklad

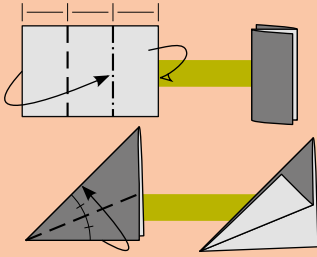
Vytvorit' hranu

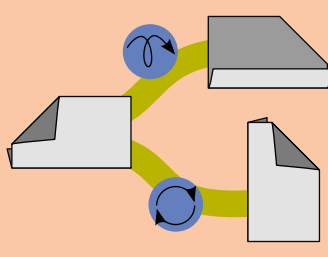
Rozstrihnúť, nastrihnúť

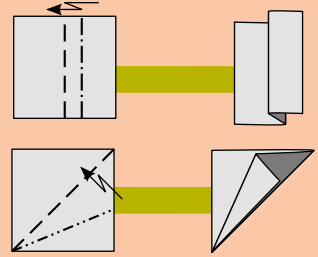
Rovnaké diely, rovnaké uhly

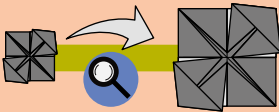
Otočiť/obrátiť

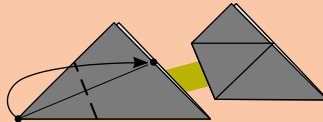
Harmonikový sklad

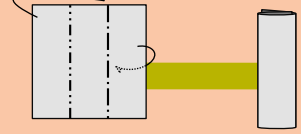
Zväčšiť/zmenšiť

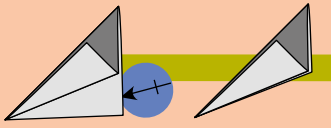
Význačný bod

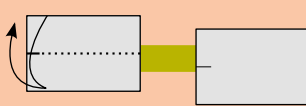
Hrebeňový sklad

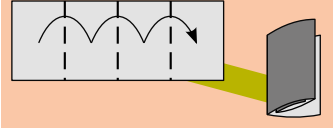
Opakuj na druhej strane

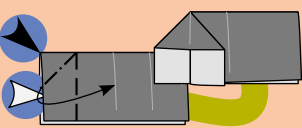
Vytvorit' značku

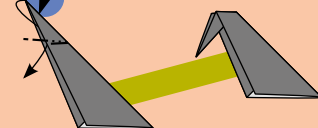
Zrolovanie

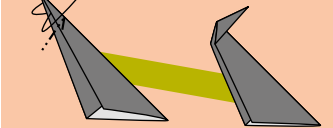
Roztlačenie

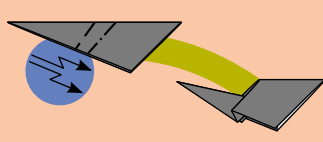
Prelomenie

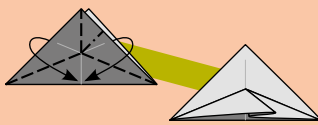
Prevrátenie

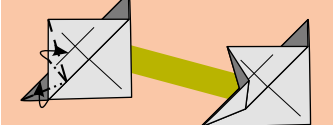
Riasenie, riasa

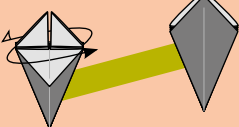
Kráľičie ucho

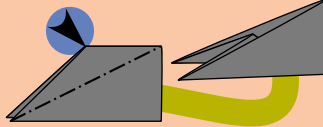
Preklopenie

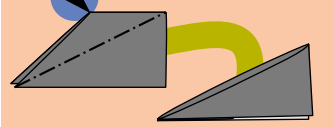
Pretočenie

Zanoriť

Vtlačiť

Kapitola 1

Základné stavebné kamene

V prvej kapitole si najprv vysvetlíme, čo v origami znamená pojem takabi. Potom bude nasledovať prehľad základných symbolov, ktoré sa používajú v medzinárodnom jazyku origami. Pre každý symbol je pripravená kolekcia modelov, ktoré sa skladajú pomocou tohto symbolu a všetkých predchádzajúcich. S pribúdajúcimi symbolmi budú modely stále zložitejšie a pre vás bude ľahšie čítať návody v iných knihách a na internete.

Skaza Pompejí, autor Ondřej Cibulka, str. 14

Srdce, autor Ondřej Cibulka, str. 18

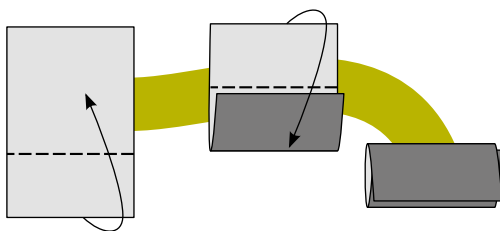
Česká vlajka, autor Ondřej Cibulka, str. 30

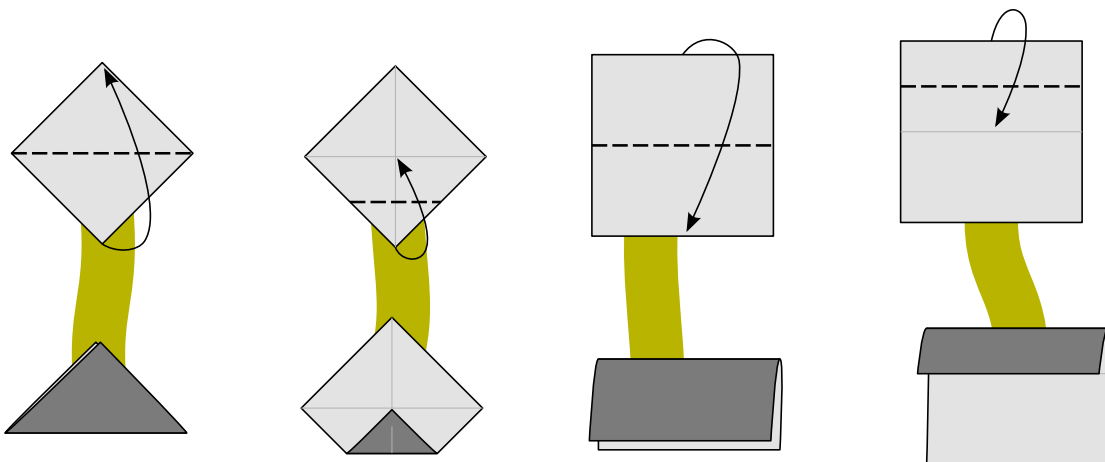
Dve sovy, vľavo autor Ondřej Cibulka, str. 34,
vpravo Josef Sova, str. 22

Takabi

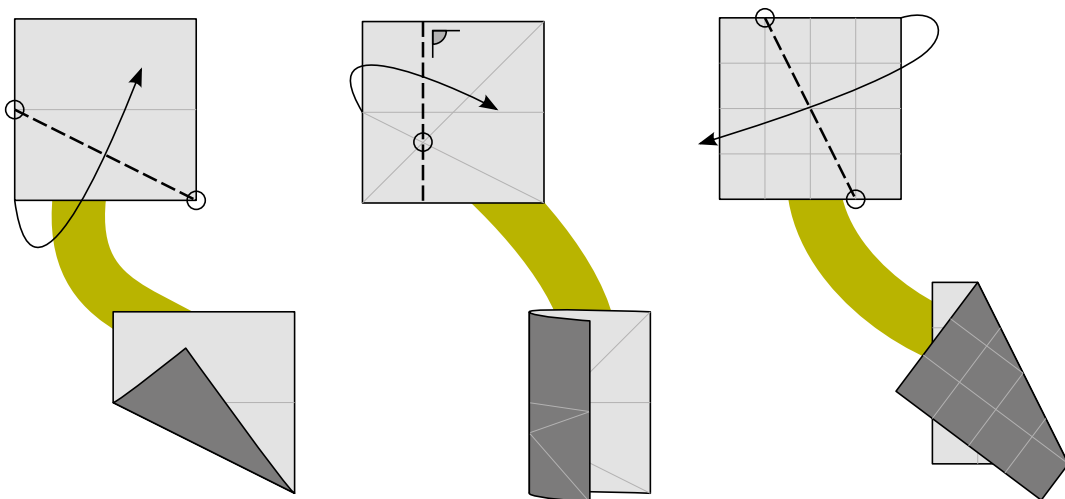
Prvá operácia s papierom je jednoduché preloženie, ako keď skladáme dokumenty do obálky. Takéto jednoduché preloženie má štyri typy, alebo ak chcete, štyri spôsoby zostavenia.

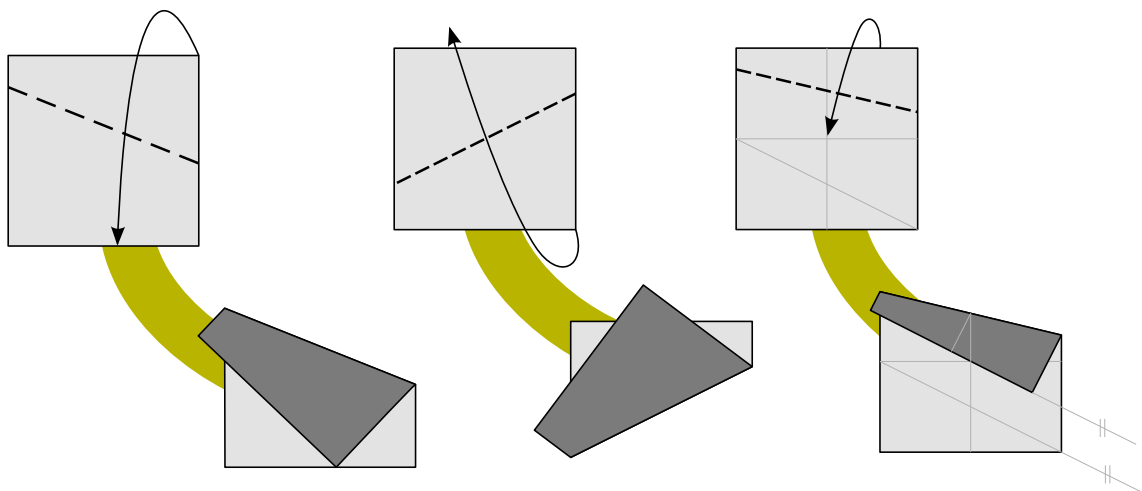
- 1 Najjednoduchší, intuitívny spôsob, kedy roh, hranu alebo inú časť skladačky preložíme tak, aby sa dotkla či lícovala s inou časťou. Napr. roh priložíme k rohu, roh k stredu, hranu k hrane, hranu k stredu a pod.

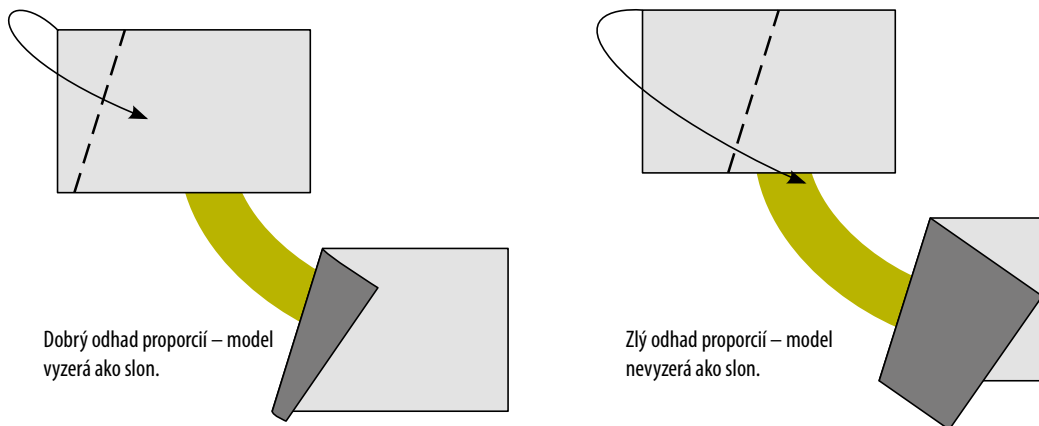
- 2 Druhý spôsob býva pre začiatočníkov veľmi ťažko pochopiteľný. Číp, chlopňu alebo inú časť skladačky preložíme tak, aby vznikajúci sklad pretínal určené miesta alebo spĺňal ďalšie podmienky. Napr. sklad musí spájať roh a priesečník skôr vytvorených skladov, priesečník a hranu, s ktorou zvierá pravý uhol a pod.

- 3 Tretí typ je náročný i pre skúsených origamistov, kedy cíp alebo inú časť skladačky preložíme tak, aby bola splnená určitá netriviálna geometrická podmienka. Napr. preložiť tak, aby vzniknuté trojuholníky boli rovnaké či rovnoramenné, preložiť hranu tak, aby po preložení bola rovnobežná s predchádzajúcim skladam či hranou a pod.

- 4 Veľmi často kľúčový spôsob pre vydarený výsledný model, kedy musíme určitú časť skladačky preložiť jednoducho tak, aby to bolo pekné, alebo tak, aby to dobre vyšlo. V takých prípadoch musíme často odhadnúť napr. proporcie fyzických častí tela – dĺžku predných a zadných nôh, veľkosť hlavy voči zvyšku tela, dĺžka krku atď.

Dobrý odhad proporcií – model vyzerá ako slon.

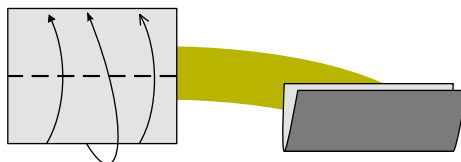
Zlý odhad proporcií – model nevyzerá ako slon.

Vlastne sa dá povedať, že základné jednoduché prekladanie má jednu spoločnú vec. Vždy prekladáte tak, aby bola splnená nejaká podmienka, tak, aby niečo platilo, skrátka TAKABI. ☺

Údolný sklad (preložiť k sebe)

Najprv sa naučíme základný sklad, bez ktorého skladanie jednoducho nie je možné. Týmto základným stavebným prvkom je údolný sklad, bežne sa hovorí jednoducho „údolie“. Všetci ho poznáme, denne ho používame, trebárs pri skladaní dokumentov alebo baliaceho papiera po rozbalení vianočných darčiekov. Aj keď neviete žiaden iný sklad, je možné vytvoriť množstvo zaujímavých modelov. Podme sa pozrieť, ako sa tento sklad údolie zobrazuje v diagramoch.

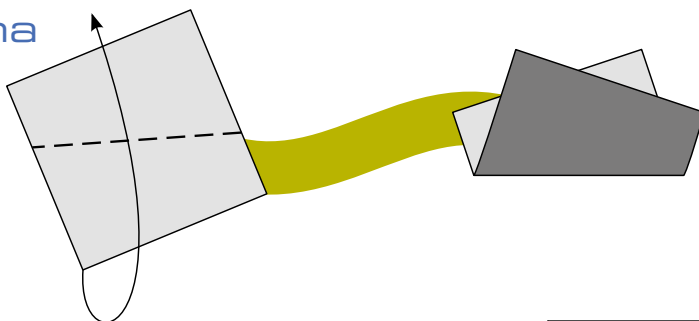
Znakom vyjadrujúcim údolný sklad je prerušovaná čiara, ktorá je doplnená šípkou. Šípka ukazuje odporúčaný smer prekladania papiera. Šípky môžu mať rôzne tvary, tu sú zobrazené tri možnosti. Dodržiava sa konvencia, že šípka údolie je plná.

Je vôbec možné použitím iba tohto jedného skladu vytvoriť nejaké origami? Isteže, a je ich nespočetne veľa. My začneme tými modelmi, na ktoré vám stačí jediné preloženie.

Stegosaurus na jeden sklad

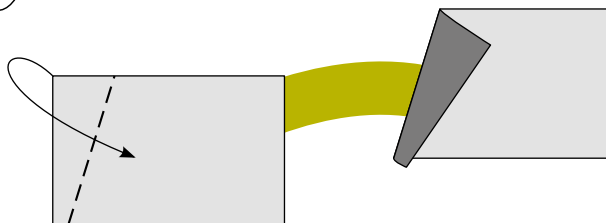
Design Joseph Wu (Kanada)
Kresba Ondřej Cibulka

Slon na jeden sklad

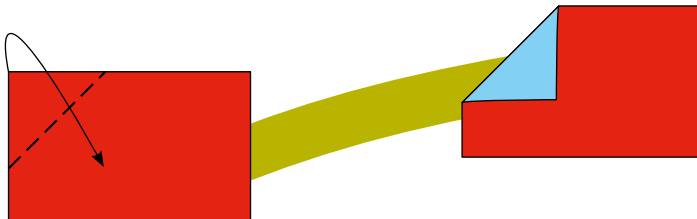
Design David Mitchel (Veľká Británia)
Kresba Ondřej Cibulka
(vyšlo v knihe Origami Alfresco)

David Mitchell skladá origami od 11-tich rokov a momentálne pôsobí ako profesionál a ilustrátor so špecializáciou na origami. Zaoberá sa matematikou skladania, je známy svojimi inovatívnymi modulárnymi origami a napr. origami rébusmi. Najznámejšími modelmi sú bezpochyby Enigma a Slon na jeden sklad.

Dodávka na jeden sklad

Design & kresba Ondřej Cibulka
(s červenou metalízou ...)

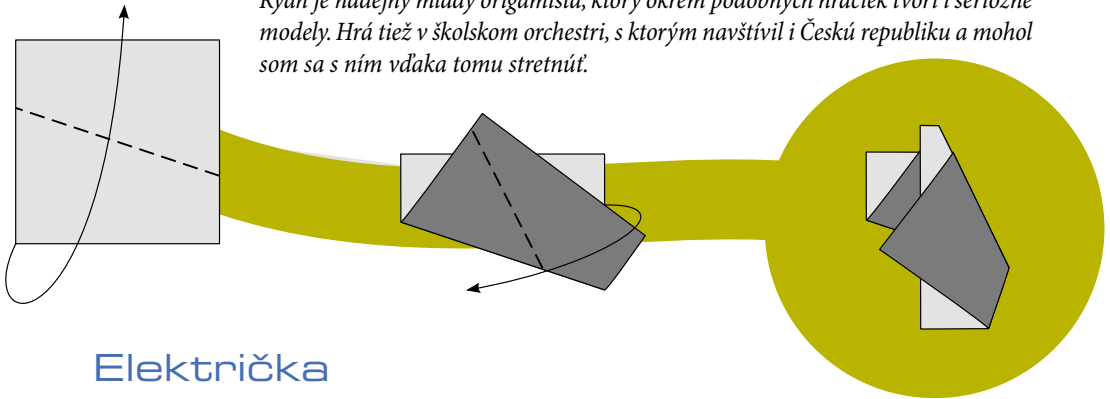

Muž s kyticou

Design Ryan MacDonell (Kanada)

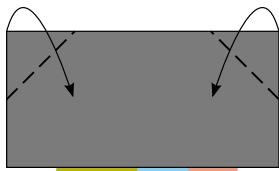
Kresba Ondřej Cibulka

Ryan je nádejný mladý origamista, ktorý okrem podobných hračiek tvorí i seriózne modely. Hrá tiež v školskom orchestri, s ktorým navštívil i Českú republiku a mohol som sa s ním vďaka tomu stretnúť.

Električka

Design & kresba Ondřej Cibulka

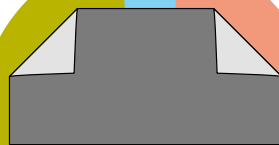
1

Začíname obdĺžnikom, oba horné rohy údolným sklantom preložíme dolu.

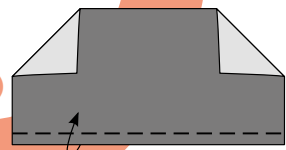
4

Máme električku na koľajach.

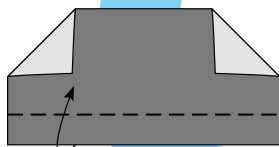
2

Prvá električka je hotová. Je možné ju ešte vylepšiť.

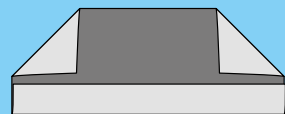
3

Spodnú hranu preložíme údolným sklantom nahor.

3

Spodnú hranu preložíme údolným sklantom nahor.

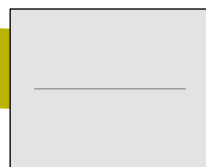
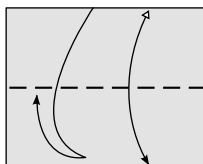

4

Hotová električka (s pozdĺžnym pruhom).

Vytvoriť hranu, preložiť a rozložiť

Často sa hľadá tzv. referenčný bod, ktorý slúži na umiestnenie následných skladov. Referenčný bod je napr. stred štvorca alebo trojuholníka. Na to slúži sklad vytvoriť hranu, čo znamená preložiť papier a zase vrátiť späť, rozložiť. Šípka vyjadrujúca túto operáciu sa vyjadruje niekoľkými rôznymi spôsobmi, dva z nich sú tu znázornené. Buď ide o lomenú čiaru s jednou šípkou na konci alebo je šípka dvojité – vedie tam a späť. Verzia s dvojitou šípkou môže trochu zmiasť, ľahko sa totiž prehliadne otvorená spätná šípka. Napriek tomu výsledný sklad sa ďalej zobrazuje tenkou plnou čiarou.

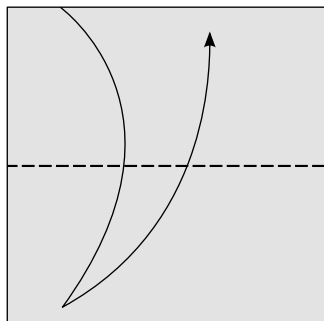

Nosorožec

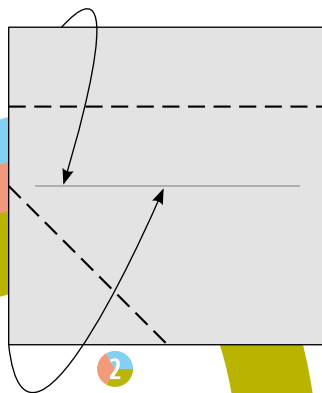
Design Vojtěch Drnek

Kresba Ondřej Cibulka

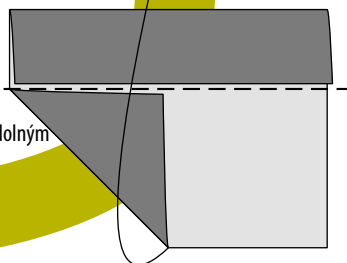
Vojtěch Drnek je vo svojom mladom veku (16 rokov) už aktívne zapojený do origami diaľnia v Českej republike. Samostatne napr. pripravil a zorganizoval výstavu origami vo Vítkove. Okrem toho je tiež zručný origamista, ktorý sa zaoberá predovšetkým mozaikami a modulárnym origami.

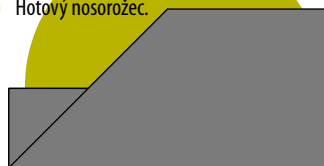
1 V polovici vytvoríme hranu.

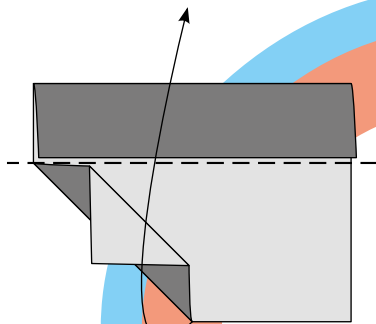
2 Hornú hranu a dolný cíp preložíme údolným skladom k stredu.

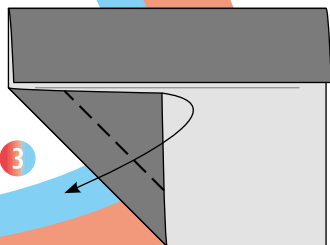
3 Model preložíme údolným skladom napoly.

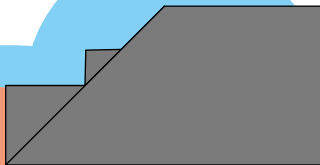
4 Hotový nosorožec.

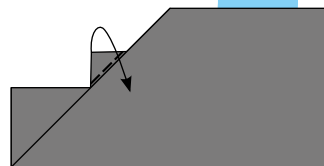
4 Model preložíme údolným sklado­m napoly.

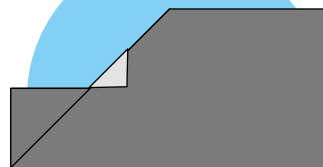
3 Nemusíme zos­tať pri pôvodnom Vojtovom návrhu. Budeme pokračovať preložením cípu údolným sklado­m.

5 Hotový nosorožec dvojrohý. Ešte môžeme urobiť jednu malú zmenu.

6 Malý cíp preložíme údolným sklado­m cez telo a vytvo­ríme dojem oka.

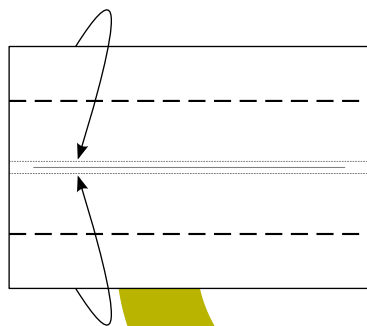
7 Hotový nosorožec s okom.

Cesta

Design Anna Cibulková

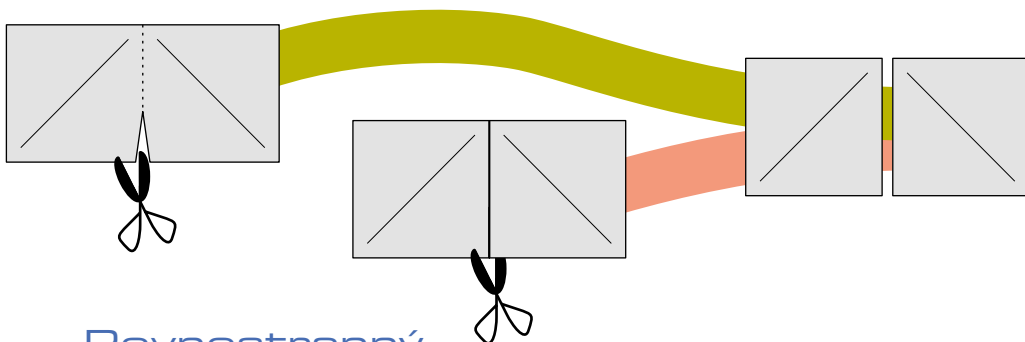
Kresba Ondřej Cibulka

Hovorí sa, že človek pre oči nevidí. V origami to platí tiež. Pre pripravovanú expozíciu Vojenské letisko Smolensk som potreboval vytvoriť jednoduchú pristávaciu dráhu. Moril som sa s tým už koľký deň, keď sa ma manželka spýtala, prečo medzi preloženými okrajmi papiera neurobím v strede medzeru. Niekedy to najjednoduchšie riešenie jednoducho nevidno.

Symbol nožničiek (rozstrihnúť, nastrihnúť)

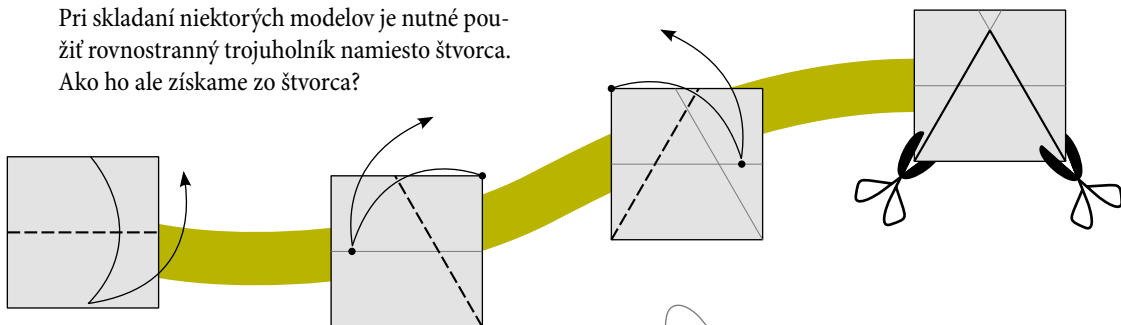
Obvykle sú ľudia presvedčení, že sa origami môže skladať iba zo štvorca a nedá sa použiť lepidlo či nožničky. Ide však iba o mylný predsudok, v origami je všetko dovolené – viac častí, lepenie, dokresľovanie, strihanie alebo nastrihávanie. Trebárs pri skladaní z čajových vrecúšok sa bez lepidla neobídete a všetci pritom hovoria o origami – pochopiteľne, veď sa čajové vrecúška skladajú! Nastrihávanie umožňuje vytvoriť modely omnoho jednoduchšie, čo umožňuje skladať komplikované figúry i deťom. Pre strihanie či nastrihovanie sa používa symbol nožničiek a vedenie strihu sa vyznačuje silnou neprerušovanou čiarou alebo nastrihnutím.

Rovnostranný trojuholník

Kresba Ondřej Cibulka

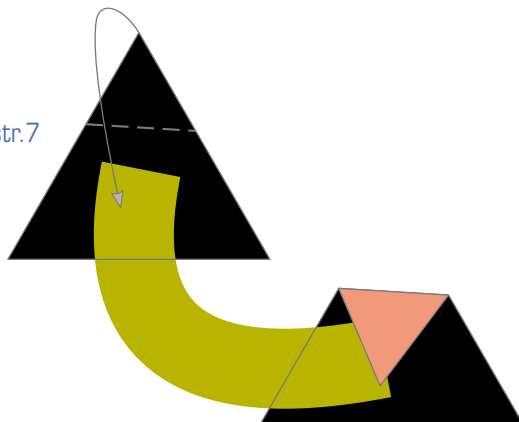
Pri skladaní niektorých modelov je nutné použiť rovnostranný trojuholník namiesto štvorca. Ako ho ale získame zo štvorca?

Skaza Pompejí fotografia na str.7

Design & kresba Ondřej Cibulka

Model zobrazuje lávu, ktorá sa valí zo sopky. Nazval som ho Skaza Pompejí, i keď som čítal, že Pompeje zavalil pyroklastický prúd a nie prúd lávy. Myslím, že v tomto prípade drobná nepresnosť neprekáža.

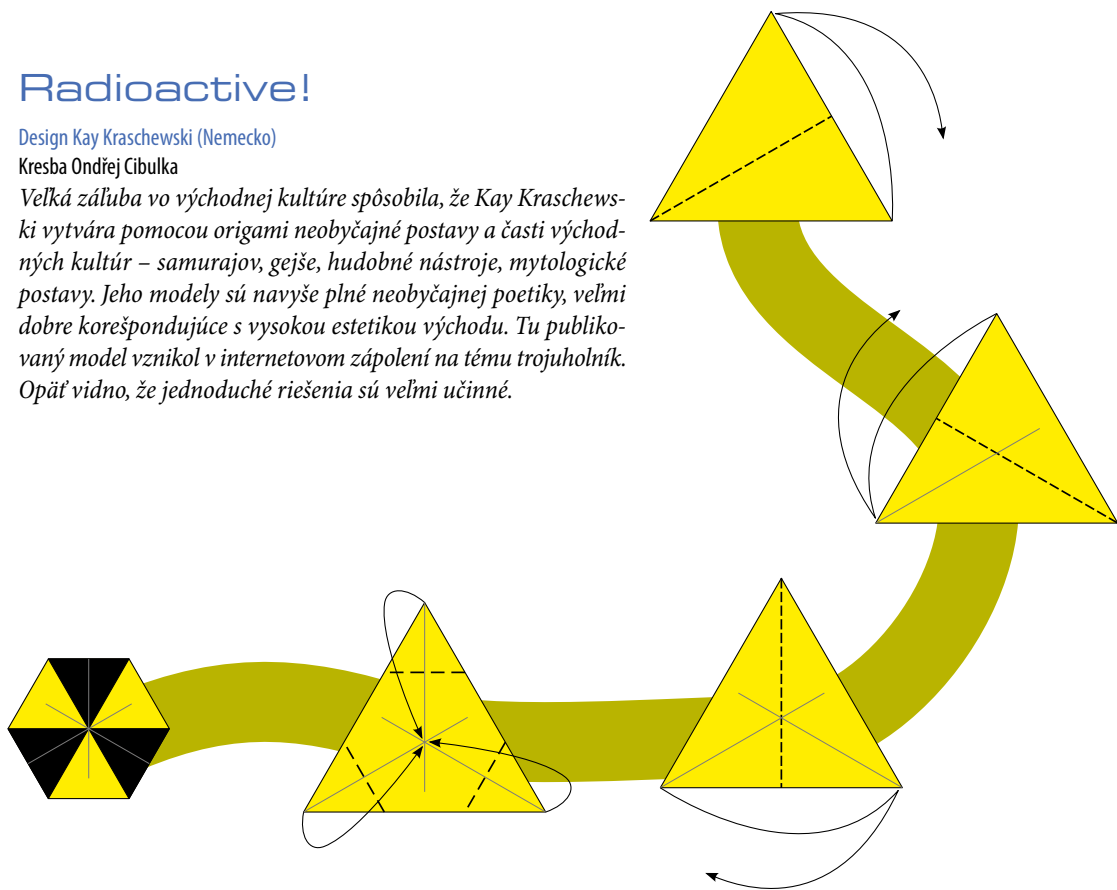

Radioactive!

Design Kay Kraschewski (Nemecko)

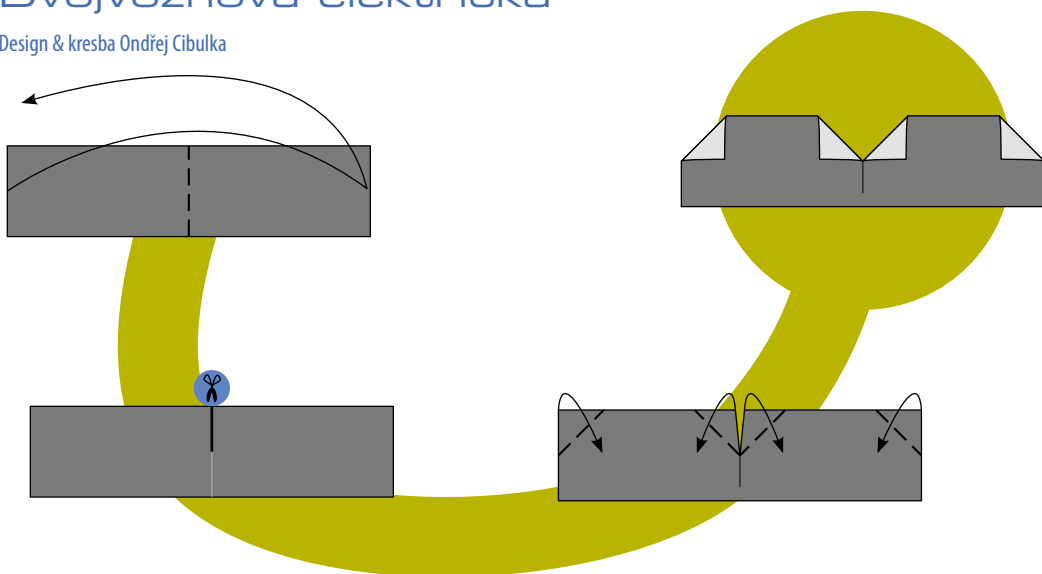
Kresba Ondřej Cibulka

Velká záľuba vo východnej kultúre spôsobila, že Kay Kraschewski vytvára pomocou origami neobvyčajné postavy a časti východných kultúr – samurajov, gejšu, hudobné nástroje, mytologické postavy. Jeho modely sú navyše plné neobvyčajnej poetiky, veľmi dobre korešpondujúce s vysokou estetikou východu. Tu publikovaný model vznikol v internetovom zápelení na tému trojuholník. Opäť vidno, že jednoduché riešenia sú veľmi účinné.

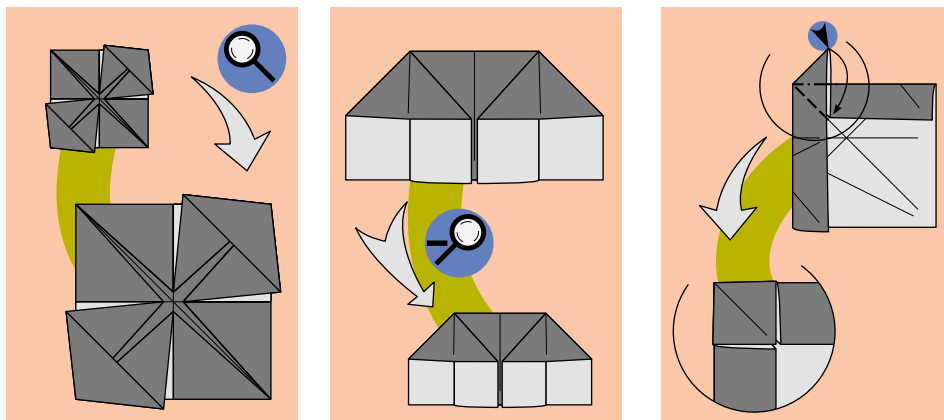
Dvojvozňová električka

Design & kresba Ondřej Cibulka

Symbol zväčšiť/zmenšiť

Postupným skladaním sa veľmi rýchlo zmenší plocha skladačky. Preto sa obvykle začína s menším štvorcom, kedy sú prvé sklady prehľadné, a akonáhle sa skladačka príliš zmenší, priblíži sa. Môže to byť mäťúce, preto sa používa symbol lupy alebo zväčšujúce šípky ako upozornenie, že ďalšie obrázky sú zväčšené. Používa sa to tiež na priblíženie detailov časti skladačky vo výreze. Naopak, návrat od detailov opäť k celej skladačke, teda oddialenie, sa môže zobrazovať lupou s veľkým doplnkovým symbolom tučného mínus alebo šípkou, ktorá sa zoštiehľuje.

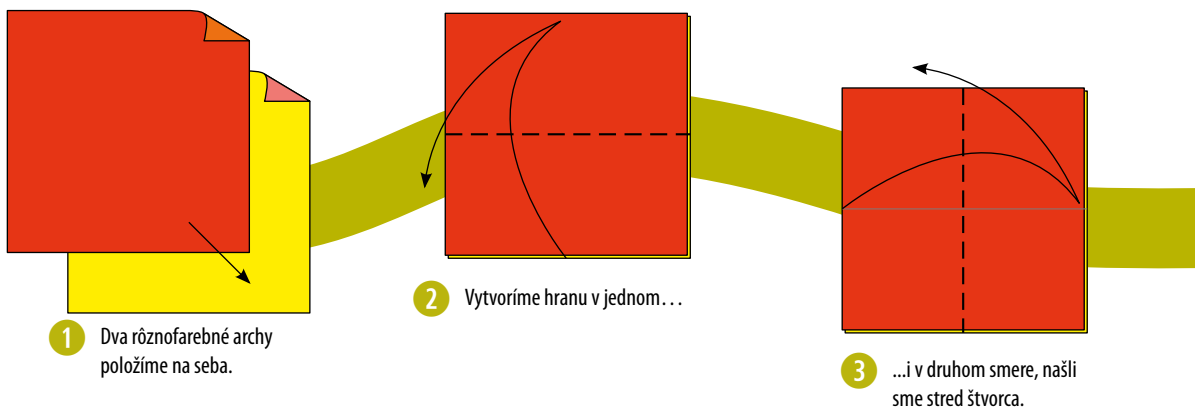

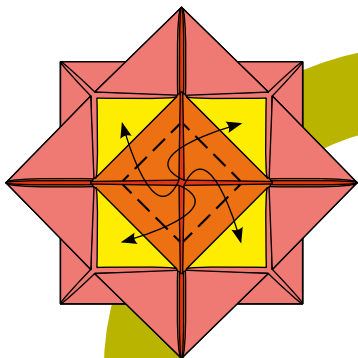
Kvet

Design Barbora Herynková (7 rokov)

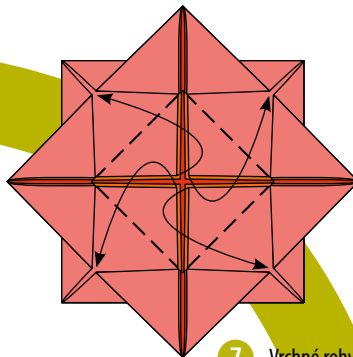
Kresba Ondřej Cibulka

Ak sa deti dostanú skoro k origami, je len otázkou času, kedy začnú realizovať vlastné nápady. Barborka je toho jasným dôkazom.

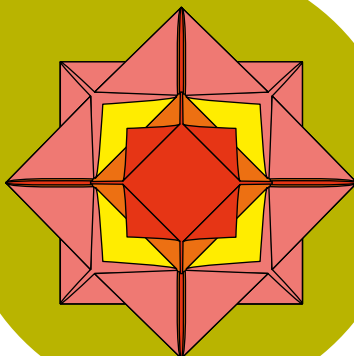

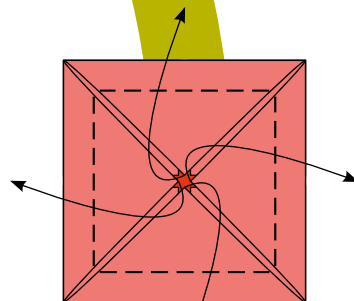
8 Vnútorne rohy preložíme údiolnými skladmi smerom von, tentokrát vynecháme trochu miesta.

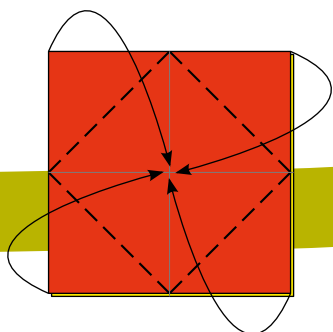
7 Vrchné rohy preložíme údiolnými skladmi smerom von až nadoraz.

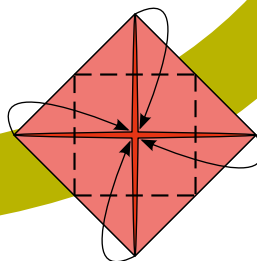
9 Hotový kvet.

6 Vnútorne rohy preložíme údiolnými skladmi smerom von kúsok od okraja.

4 Všetky rohy preložíme údiolnými skladmi do stredu.

5 Všetky rohy preložíme údiolnými skladmi do stredu.

Symbol otočiť/obrátiť

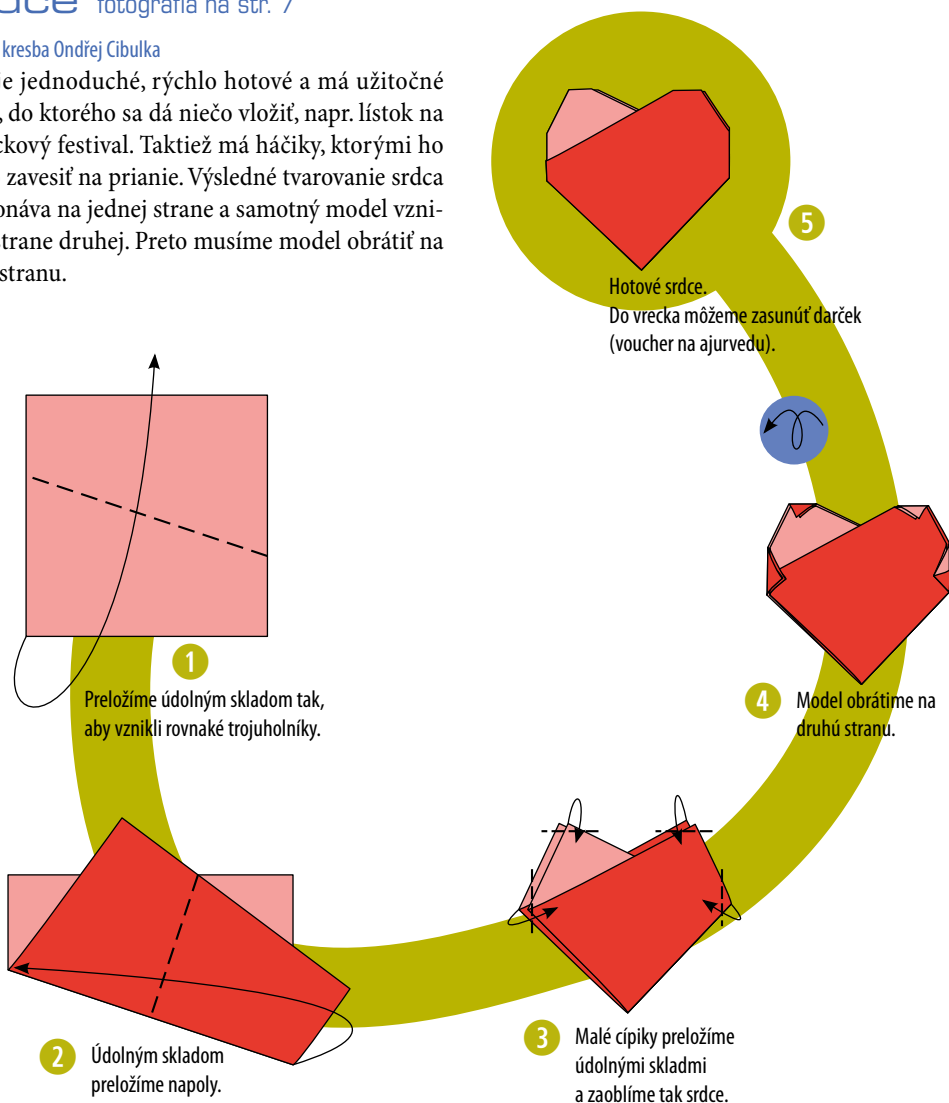
Ďalší symbol, ktorý si vysvetlíme, nepredstavuje žiadne prekladanie, napriek tomu je významným prvkom diagramov – ide o otáčanie či prevracanie modelu.

Nenápadnosť týchto symbolov mnohokrát vedie k „zásekom“ pri skladaní. I ostrieľaným profesionálnym origamistom sa bežne stáva, že tieto jednoduché a nenápadné symboly v diagrame prehliadnu. Nachádzajú sa totiž medzi jednotlivými obrázkami a tento priestor je prirodzene ignorovaný ako výplň. To je tiež hlavný dôvod, prečo v našich diagramoch nájdete tieto symboly zvýraznené farebným krúžkom. Obrátenie modelu na druhú stranu (nad rovinou stola) sa vyjadruje zatočenou šípkou, otočenie na doske stola – rotáciu, potom šípkami smerujúcimi dokola.

Srdce fotografia na str. 7

Design & kresba Ondřej Cibulka

Srdce je jednoduché, rýchlo hotové a má užitočné vrecko, do ktorého sa dá niečo vložiť, napr. lístok na folkrockový festival. Taktiež má háčiky, ktorými ho možno zavesiť na prianie. Výsledné tvarovanie srdca sa vykonáva na jednej strane a samotný model vzniká na strane druhej. Preto musíme model obrátiť na druhú stranu.

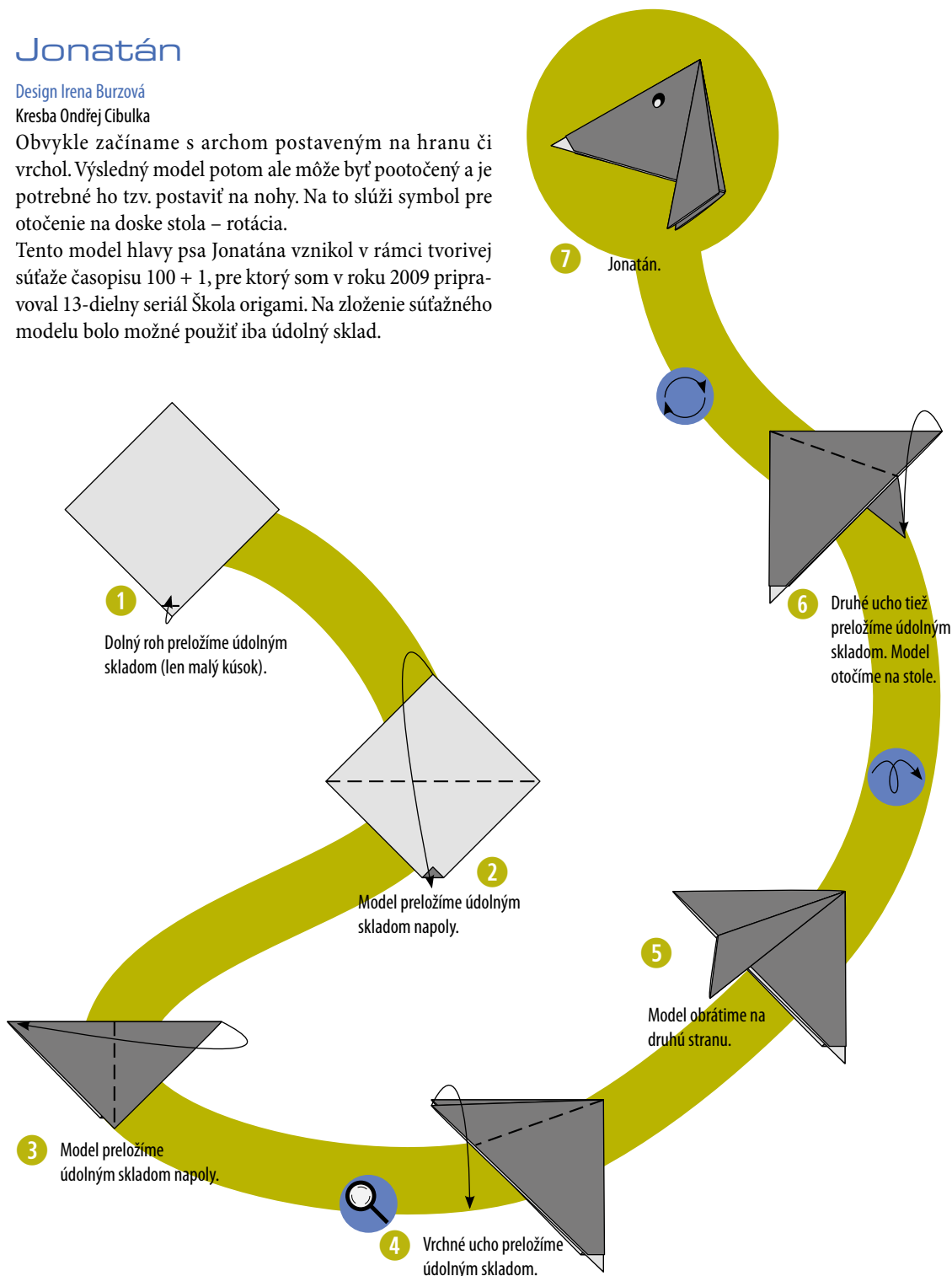
Jonatán

Design Irena Burzová

Kresba Ondřej Cibulka

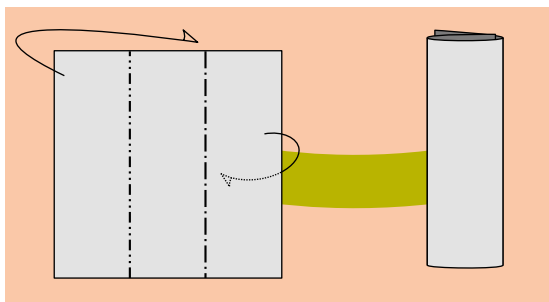
Obvykle začíname s archom postaveným na hranu či vrchol. Výsledný model potom ale môže byť pootočený a je potrebné ho tzv. postaviť na nohy. Na to slúži symbol pre otočenie na doske stola – rotácia.

Tento model hlavy psa Jonatána vznikol v rámci tvorivej súťaže časopisu 100 + 1, pre ktorý som v roku 2009 pripravoval 13-dielny seriál Škola origami. Na zloženie súťažného modelu bolo možné použiť iba údolný sklad.

Hrebeňový sklad, založiť dozadu, zapraviť

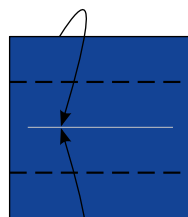
Nakoniec sme skutočne nútení pokročiť ďalej a naučiť sa vnímať a používať hrebeňový sklad. Vždy je popri údolnom sklade uvádzaný i hrebeňový sklad ako jeden z dvoch základných stavebných kameňov origami. Ak vezmeme založenie alebo zapravenie rohu ako samostatný sklad, zistíme, že nič ako hrebeň fakticky nejestvuje. Pri samotnom procese skladania sa vždy skladačka obráti tak, aby sa skladalo údolie. Ukážeme si to na demonštračnom modeli pôvodnej podoby víťazného návrhu českej vlajky. Hrebeňový sklad sa zobrazuje bodkočiarkovanou čiarou a šípku, ktorá mieri „za“ model. Navyše, origamistická konvencia určuje, že šípka hrebeňového skladu je na jednej strane čiary a je prázdna.

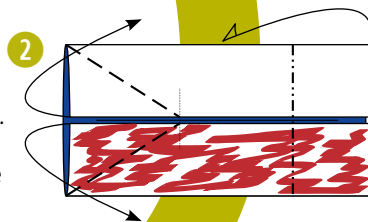
Konečná podoba českej vlajky

Design & kresba Ondřej Cibulka

Nakoniec prebehla ešte dodatočná zmena štátnej vlajky a klin zasahuje do jej stredu (zelená cesta).

1 Hrany preložíme údolným skladoom k pripravenému stredovému skladu.

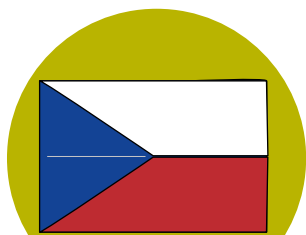

2

Pravú štvrtinu založíme hrebeňovým skladoom dozadu. Vnútrné vrcholy preložíme údolnými skladoom od polovice zostávajúcich troch štvrtín smerom von.

3

Presahujúce vrcholy zlícuje údolnými skladoom s hranou vlajky a potom ich zapraviíme dovnútra.

Hotová konečná podoba českej vlajky.

4

